

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА**

BOSNIA AND HERZEGOVINA, COUNCIL OF MINISTERS

**STRATEGIJA PROTIVMINSKOG DJELOVANJA
BOSNE I HERCEGOVINE
(2009-2019)**

Ovaj dokument je usvojen na 45. sjednici Vijeća Ministara Bosne i Hercegovine održanoj 24.04.2008 godine u Sarajevu.

SADRŽAJ

Uvod.....	4
Sažetak evaulacije Strategije 2005-2009	6
Opća procjena minske situacije	7
Koncept Plana	8
Preduvjeti u 2008. godini	9
Vizija i misija.....	11
Strateški i operativni ciljevi.....	11
Plan operativnih aktivnosti.....	15
Plan financiranja	16
Aneks plana finansiranja	17
Opis stručnih termina	18

UVOD

Bosna i Hercegovina se i 12 godina nakon završetka ratnih dejstava još suočava sa problemom visoke zagađenosti minama. Uprkos uložnim naporima i značajnom napretku u rješavanju problema, upravo mine predstavljaju jednu od glavnih opasnosti za sigurnost građana i prepreku za ekonomski i društveni razvoj zemlje. Mnogo napora je učinjeno da se identificiraju i očiste minama zagađena područja, ali se ona i dalje mogu naći skoro po cijeloj zemlji. Veoma je komplikovano njihovo lociranje, većina nije uredno dokumentirana, zapisnici su izgubljeni ili uopće nisu ni pravljani. Rješavanje problema otežava nekoliko specifičnosti: u pravilu radi se o minskim poljima nepoznatog rasporeda, sa pojedinačnim minama ili grupama mina na širem području.

Pored navedenih specifičnosti, rješavanje problema dodatno otežavaju i nedovoljno razvijene tehnologije za operativni rad na terenu, što sveukupno cijeli proces čini sporim i skupim. Ovo se posebno odnosi na proces izviđanja, što je samo po sebi najveća potreba u Bosni i Hercegovini.

Proces protivminskog djelovanja u BiH je započeo 1996. godine, kada su Ujedinjene nacije osnovale Centar za uklanjanje mina Ujedinjenih nacija—UNMAC. Centar je uspostavljen s ciljem izgradnje lokalne strukture za upravljanje procesom deminiranja i izgradnje lokalnih operativnih kapaciteta. Najveće zasluge za prikupljanje raspoloživih zapisnika minskih polja (18 600) i uspostavljanje centralne baze podataka, bez koje ne bi bilo moguće dalje planiranje i izvještavanje, pripadaju IFOR-u. Operativne aktivnosti deminiranja na terenu se intenzivno provode kroz programe UN-a i Svjetske banke, uz angažman određenog broja stranih nevladinih (NVO) i komercijalnih organizacija.

Upravo te 1996. godine, kada je osnovan UNMAC, registriran je i najveći broj žrtava, skoro 50 mjesečno. U takvoj situaciji, protivminsko djelovanje je opravdano naznačeno kao uvjet za povratak izbjeglica i raseljenih lica, rekonstrukciju i razvoj prirodnih i ekonomskih kapaciteta zemlje.

Nacionalne strukture su, jula 1998. godine, preuzele odgovornost za sprovođenje aktivnosti deminiranja, ali su nastavile primati finansijsku, stručnu i tehničku pomoć od međunarodne zajednice. Osnivaju se entitetski centri za uklanjanje mina RSMAC i FMAC i Centar za koordinaciju (BHMAL). Deminiranje i dalje uglavnom vrše strane agencije, ali razvijaju se i lokalni kapaciteti. Osnovna odgovornost i nadležnost je na Vijeću ministara i entitetskim vladama, koji preko svojih organa - Komisije za deminiranje i centara za uklanjanje mina - osiguravaju planiranje, koordinaciju, evidenciju i osiguranje kvaliteta operacija protivminskog djelovanja.

Donošenjem Zakona o deminiranju 2002. godine uspostavljena je centralna struktura BHMAL na državnom nivou pri Ministarstvu civilnih poslova. U istoj godini donesena je i prva Strategija protivminskog djelovanja 2002 - 2009. godine, što je značajno unaprijedilo funkcionalnost strukture, ali i osiguralo kvalitet, ekonomičnost i efikasnost cjelokupnog procesa.

Krajem 2004. godine, evaluacijom uspješnosti programa, zaključuje se da je Vizija iz prve Strategije bila suviše optimistična i nerealna, te da veličina i kompleksnost problema uveliko prevazilaze raspoloživa sredstva, tehnologije i podršku realizaciji istog.

Usvajanjem revidirane Strategije protivminskog djelovanja 2005-2009. godine prihvaćen je realni pristup Vizije - "zemlja bez uticaja mina do 2009. godine". Koncept Plana se zasnivao na uklanjanju mina sa svih površina I kategorije prioriteta i trajnom obilježavanju lokacija II i III kategorije.

Revidirana strategija će, na osnovu rezultata sistematskog izviđanja i istraživanja uticaja mina (LIS), mnogo efikasnije usmjeravati aktivnosti i omogućiti bolje korištenje ograničenih finansijskih sredstava.

Veći napori ulažu se i u edukaciju o opasnosti od mina i pomaganju žrtvama mina. Prema statistici, stopa minskih nesreća prosječno je opala na manje od tri slučaja mjesečno u periodu 2003 – 2006. godina.

Značajno raste učešće lokalnih vlasti u finansiranju deminiranja, uz istovremeno postepeno smanjivanje donatorskih sredstava.

Međunarodna zajednica inicira postepeni prelazak finansiranja na domaće vlasti i izvore. To je proces koji je u toku, mada finansiranje protivminskog djelovanja u velikoj mjeri zavisi i od podrške tradicionalnih prijateljskih vlada zemalja donatora i NVO koje podržavaju i sprovode protivminsko djelovanje u BiH.

Dosadašnja iskustva ukazuju na veliku disproporciju između realnih potreba za protivminskim djelovanjem u BiH i mogućnosti zemlje. Ova Strategija je prilika za BiH da minsku prijetnju prevaziđe aktivnom inicijativom i odgovarajućim rješenjima koje sadržava Strategija 2009-2019. i uz podršku lokalnih vlasti i ključnih partnera iz vladinog i NVO sektora zemalja donatora, kao i stručnih međunarodnih institucija i organizacija.

Bosna i Hercegovina je 03. 12. 1997.godine potpisala Konvenciju o zabrani proizvodnje, upotrebe, stvaranja zaliha i transfera PP mina. Pomenutom Konvencijom je, između ostalog, preuzeta i obaveza da se očiste sva minirana područja najkasnije do marta 2009. godine. Vodeći se navedenim, Vijeće ministara je na 134. sjednici, održanoj 28.11.2006. godine, donijelo zaključak da se pristupi procesu evaluacije postojeće Strategije protivminskog djelovanja 2005-2009. kao i pripremi izrada novog strateškog dokumenta za period 2009-2019. godine, koji će predstavljati stručnu podlogu za podnošenje aplikacije za produženje roka za uklanjanje mina.

U skladu sa rezultatima evaluacije izvršenja važećih strateških i operativnih ciljeva, operativnog, finansijskog i plana resursa, kao i analizom statistike žrtava mina i opće procjene problema mina, može se zaključiti da je opća opasnost znatno umanjena, ali i da je potrebno još mnogo rada i vremena kako bi se proces uspješno okončao. Prva urgentna faza deminiranja urađena je, i pored svih okolnosti i prepreka, naročito očitovanih u nedostatku finansijskih sredstava. Prepoznata je potreba da se u narednom ciklusu od 10 godina (2009-2019) planira protivminsko djelovanje u skladu sa prioritetima i potrebama zemlje, kao i raspoloživim znanjima i tehnikama, što je sadržano u prijedlogu Strateškog plana za period 2009-2019.

Evaluacija važeće Strategije protivminskog djelovanja (2005-2009) i procjena izvršenja za period septembar 2007-decembar 2008. godine

Prema rezultatima evaluacije Strategije protivminskog djelovanja za period 2005 – 2007. i procjene za 2008. godinu, može se zaključiti da je učinjen značajan pomak u otklanjanju opće opasnosti od mina.

Izvršeno je deminiranje urbanih područja i lokacija, koje su bile prioritete za povratak izbjeglih i raseljenih građana, kao i za obnovu osnovne infrastrukture.

Uspostavljena je državna struktura za upravljanje i operativni kapaciteti za sprovođenje protivminskog djelovanja, razvijeni su standardi za organizaciju, sprovođenje, evidenciju i kontrolu kvaliteta operativnih aktivnosti.

Treba istaći da nijedne godine nisu osigurana planirana finansijska sredstva, a raspoloživi operativni kapaciteti su bili većim dijelom neiskorišteni. Zbog neostvarenih finansijskih predviđanja, u odnosu na zacrtani plan, Strateški plan, iako revidiran, nije izvršen.

Prateći trendove u realizaciji Strateškog plana 2005-2009. godina, može se procijeniti da će se i u toku 2008. godine u izvršenju planiranih operativnih aktivnosti ponoviti učinak iz prethodnih nekoliko godina.

Prepoznatljiv je trend da će učešće donatora ostati umjereno, dok je porast učešća lokalnih zajednica u finansiranju protivminskog djelovanja vidljiv, ali nedovoljan.

Operativni kapaciteti su u potpunosti razvijeni, sa tendencijom daljeg razvoja, što predstavlja značajan potencijal, koji uz adekvatnu finansijsku podršku može da ostvari ciljeve postavljene u Strateškom planu.

REDUKCIJA SUMNJIVE POVRŠINE U BOSNI I HERCEGOVINI ZA PERIOD 2002-2008								
Metod redukcije (km2)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	UKUPNO
Čišćenje	6.29	6.67	4.20	3.97	3.37	2.45	6.00	32.95
Tehničko izviđanje	0.18	0.33	1.82	6.83	6.00	7.43	18.00	40.59
Generalno i sistematsko izviđanje	49.56	57.25	480.50	136.20	247.60	125.20	158.00	1,254
Ukupna redukcija	56.03	64.25	486.52	147.00	256.97	135.08	182.00	
Veličina sumnjive površine na kraju godine	2,089	2,780	2,293	2,146	1,889	1,755	1,573	1,328

Polazna osnova za pripremu Strateškog plana:

Sumnjiva površina na početku 2009. = 1573 km² ;

Ukupan broj lokacija = 13.077

Rizična površina na početku 2009 :

I kategorija 88 km² broj lokacija = 3214

II kategorija 221 km² broj lokacija = 4201

III kategorija 283 km² broj lokacija = 5662

Procjena broja mina i NUS-a = 220 000

KONCEPT PLANA

- **ISPUNJENJE OBAVEZA IZ KONVENCIJE**
- **OSTVARENJE KONTINUITETA I STRATEŠKOG POMAKA ZA UNAPREĐENJE PROTIVMINSKOG DJELOVANJA NA REALNIM OSNOVAMA.**
- **DO 2019. GODINE POSTEPENO POTPUNO ELIMINIRATI SUMNJIVU POVRŠINU I TO:**

- I I II KATEGORIJE PRIORITETA, KROZ REDUKCIJU TOKOM GENERALNOG I TEHNIČKOG IZVIĐANJA I ČIŠĆENJA MINA, UZ KONTINUIRANO PROVOĐENJE AKTIVNOSTI PREVENCIJE PUTEM HITNOG I TRAJNOG OBILJEŽAVANJA I UPOZORAVANJA NA MINE.

- III KATEGORIJE PRIORITETA, KROZ PROVOĐENJE AKTIVNOSTI ZA IZVIĐANJE UZ KONTINUIRANO PROVOĐENJE MJERA PREVENCIJE KROZ ZABRANU KRETANJA.

Posebne standardne operativne procedure aktivnosti za izviđanje lokacija III kategorije i operativni plan će biti postupno razvijani i utvrđeni u postupku prve revizije Strategije, 2012. godine.

Predloženo rješenje će u narednom periodu predstavljati dodatni izazov za dalji razvoj struke humanitarnog deminiranja, ali i prilika i poziv za podršku od stručnih institucija, lokalnih vlasti i donatora.

Koncept Plana je izvodljiv, te se uz stabilno i kontinuirano finansiranje može realizirati uz već postojeće operativne kapacitete i dalju modernizaciju opreme i stalna poboljšanja u planiranju i kontroli kvalitete. Realno je očekivati da se već u 2008. godini postigne povoljna startna pozicija za realizaciju Plana.

Poseban doprinos Strategiji će imati strateški dokumenti državnih institucija, uključujući Oružane snage BiH i civilne zaštite, koji će biti usklađeni sa ovim dokumentom.

U sklopu Programa, a s obzirom na njegove specifičnosti, planirana je i izrada podstrategija za posebne oblasti: upozoravanje na mine i pomoć žrtvama mina.

Strateški plan sa aneksima zasnovan je na realnom pristupu rješavanja problema, uvažavanju postignutih rezultata i potreba, te potpunom ispunjavanju zahtjeva iz Konvencije. Uz adekvatnu podršku, realizacija ove Strategije će omogućiti da od 2019. godine Bosna i Hercegovina bude zemlja bez mina, bez rizika od minskih nesreća i sa žrtvama mina integriranim u društvo.

PREDUVJETI U 2008. GODINI

(strateški pomak)

Do septembra 2007. godine Centar za uklanjanje mina u BiH je izradio Studiju o općoj procjeni problema mina. Studija je obuhvatila ažuriranje LIS-a i ažuriranje sistematskog izviđanja, što je zatim integrirano u novi model procjene opće opasnosti od mina. Novi model opće procjene je ukazao na veličinu i prirodu problema, što je bilo osnova za nalaženje rješenja i izradu finansijskog plana.

Rezultati evaluacije važeće Strategije, realizacije finansijskog, operativnog i plana resursa, ukazuju na potrebu da se već u 2008 godini učini strateški pomak koji će osigurati okruženje i uvjete za realizaciju plana već od 2009. godine.

Strateški pomak u 2008 godini bi osigurao startnu osnovu za planiranje protuminskog djelovanja za period od narednih 10 godina, sa potrebnim pokazateljima i jasnim ciljevima i rezultatima koji će biti mjerljivi i vidljivi svake godine. Strateški pomak bi se trebao ogledati u proširenju strukture upravljanja protivminskog djelovanja na lokalne zajednice, kao i na stabilizaciju finansiranja.

Donošenje izmjena i dopuna Zakona o protivminskom djelovanju osigurat će dodatno i kontinuirano finansiranje kroz domaće budžete, što će predstavljati dodatni poticaj i interesu i povjerenju donatora.

Zakon će takođe utvrditi odgovornosti u sprovođenju protivminskog djelovanja na svim nivoima vlasti. Odgovornost na svim nivoima vlasti će se realizirati kroz sufinansiranje Strateškog plana, planiranje, prioritizaciju, sprovođenje aktivnosti upozoravanja na mine i mjere zabrane kretanja na lokacijama III kategorije prioriteta unutar lokalnih zajednica.

Pripreme sufinansiranja Godišnjeg operativnog plana obavljat će Centar za uklanjanje mina u BiH, u koordinaciji sa odgovornim predstavnicima uprave svih nivoa vlasti, a u skladu sa prioritetima i raspoloživim sredstvima za narednu godinu.

Nedostajući dio sredstava za ispunjavanje Godišnjeg plana bi se trebao osigurati iz budžeta institucija BiH, eventualnog kredita ili iznalaženjem novih donatorskih izvora. Na ovaj način finansijski i operativni plan protivminskog djelovanja za predstojeću godinu bit će blagovremeno usaglašavan i operativno pripremljen za početak sezone deminiranja.

Godišnji operativni plan sadržavat će jasne projekcije zacrtanih operativnih aktivnosti, prioritete i finansiranje, što će se prezentirati institucijama BiH, donatorima, lokalnim vlastima i javnosti.

Prema Strateškom planu 2009.-2019. domaći budžeti bi trebali osigurati progresivno povećano učešće za realizaciju Plana već u 2009. godini.

Inicijativa vlasti BiH u povećavanju finansiranja protivminskog djelovanja zasigurno će povećati interesovanje i podršku tradicionalnih i novih prijatelja donatora.

Plan aktivnosti u 2008. godini:

Usvajanjem izmjena Zakona o protivminskom djelovanju u BiH stvaraju se uvjeti za:

Uspostavljanje stabilnog i kontinuiranog finansiranja protivminskog djelovanja iz sredstava budžeta lokalnih vlasti uz poticaj za održanjem i unapređenjem podrške donatora.

Uspostavljanje šire strukture za djelovanje na nivou lokalne zajednice, naročito u oblastima planiranja i prioritizacije, sufinansiranja, praćenju realizacije Plana i izvještavanja, kao i učešća u poslovima upozoravanja na mine i mjerama zabrane kretanja.

Unapređenje sistema osiguranja kvaliteta.

Sankcioniranje otuđenja ili uništavanja znakova upozorenja.

Poboljšanje statusa zaposlenika u operacijama humanitarnog deminiranja.

Redukcija rizika od mina

Do kraja 2008. godine uspostaviti Standardne operativne procedure o aktivnostima na uspostavljanju mjera zabrane kretanja na lokacijama III kategorije prioriteta.

Do kraja 2008. godine, u saradnji sa lokalnim vlastima, usaglasiti i definisati lokacije III kategorije prioriteta, koje će biti tretirane mjerama zabrane kretanja, a kasnije izviđanja.

Do kraja 2008. godine povećati, obučiti i opremiti kapacitete izviđačkih i timova kontrole i osiguranja kvaliteta Centra za uklanjanje mina u BiH u obimu do 10%, u skladu sa potrebama iz Strateškog plana.

Do kraja 2008. godine izraditi Studiju o stanju i ispravnosti pronađenih mina i kvalitetu minskih zapisnika.

Od 2009. godine uspostaviti lokalnu strukturu za saradnju sa Centrom za uklanjanje mina u BiH na poslovima protivminskog djelovanja u entitetima, svim općinama u BiH, kantonima u Federaciji BiH i u Distriktu Brčko.

Do kraja 2008. godine utvrditi strategiju i operativni plan timova Oružanih snaga BiH i civilnih zaštita na svim nivoima vlasti u skladu sa ovom Strategijom.

Do kraja 2008. godine osigurati potrebna sredstva i započeti realizaciju projekta umrežavanja informacionog sistema organizacionih jedinica Centra za uklanjanje mina u BiH.

Finansiranje

Godišnjim operativnim planovima, počevši od budžetske 2009. godine, stvarati uslove za stabilno i kontinuirano angažovanje finansijskih sredstava za protivminsko djelovanje iz svih raspoloživih izvora, u skladu sa Strateškim planom.

Do kraja 2008. godine ustanoviti vlastite kapacitete za proces organizacije, sprovođenja i evaluacije tendera iz oblasti protivminskog djelovanja.

Do kraja 2008. uspostaviti kapacitete za odnose sa donatorima.

Upozoravanje na mine

Do kraja 2008. godine izvršiti potpunu integraciju programa upozoravanja na mine u nastavne planove i programe i otpočeti kontinuirano sprovođenje istog u nastavnom procesu.

Do kraja 2008. godine utvrditi podstrategiju i akcioni plan upozoravanja na mine 2009-2019. godine, u skladu sa Strateškim planom.

Pomoć žrtvama mina

Do kraja 2008. godine uspostaviti sistem koordinacije na razmjeni informacija, formiranja radnih tijela, te periodično organizirati radionica i seminara, u cilju poboljšanja efikasnosti svih odgovornih organizacija uključenih u aktivnosti pomoći žrtvama mina.

Do kraja 2008. uspostaviti informacioni sistem koji će biti dostupan i upotrebljiv svim partnerima uključenim u pomoć žrtvama mina.

Do kraja 2008. godine utvrditi podstrategiju i akcioni plan pomoći žrtvama od mina, u skladu sa Strateškim planom.

VIZIJA

Bosna i Hercegovina bez mina od 2019.

MISIJA

Osigurati uvjete za provođenje stabilnog i efikasnog programa protivminskog djelovanja sa ciljem uspostavljanja sigurnog okruženja za normalan i prosperitetan život svih građana BiH, sa žrtvama od mina potpuno integriranim u društvenu zajednicu.

STRATEŠKI I OPERATIVNI CILJEVI

Otklanjanje rizika od mina

STRATEŠKI CILJ 1.- Osigurati uvjete za kontinuirano i efikasno sprovođenje operacija humanitarnog deminiranja u skladu sa potrebama zemlje, neophodnim materijalnim, finansijskim i ljudskim resursima i uz visok nivo osiguranja kvaliteta.

Operativni cilj 1.1 Do 2019. godine, potpuno eliminirati sumnjivu površinu I i II kategorije prioriteta, kroz redukciju iste tokom generalnog i tehničkog izviđanja i čišćenja mina na rizičnim lokacijama.

Operativni cilj 1.2 U postupku prve revizije strategije 2012. godine, uspostaviti posebne standardne operativne procedure aktivnosti za izviđanje sumnjive površine III kategorije prioriteta, te izraditi operativni plan za period 2013-2018. godine.

Operativni cilj 1.3 Do 2019. godine potpuno eliminirati sumnjivu površinu III kategorije prioriteta, kroz poduzimanje mjera na zabrani kretanja i aktivnosti za izviđanje.

Operativni cilj 1.4 Do kraja 2012. godine, a u cilju pripreme prve revizije Strategije protivminskog djelovanja, Centar za uklanjanje mina u BiH realizirat će aktivnosti na generalnom izviđanju lokacija u skladu sa prioritetima iz izvještaja o općoj procjeni od 2007.godine.

Operativni cilj 1.5 Organizirati i stalno podsticati angažovanje vanjskih saradnika (informatora) na poslovima generalnog izviđanja.

Operativni cilj 1.6 Kontinuirano unapređivati Standarde za uklanjanje mina i NUS-a i Standardne operativne procedure u skladu sa međunarodnim standardima za protivminsko djelovanje (IMAS) i na osnovu pozitivnih iskustava iz prakse.

Operativni cilj 1.7 Permanentno vršiti obuku kadrova i usklađivati unutrašnje procedure u cilju uvođenja ISO standarda

Operativni cilj 1.8 Do sredine 2009. godine realizirati projekte umrežavanja informacionog sistema organizacionih jedinica Centra za uklanjanje mina u BiH.

Operativni cilj 1.9 Do kraja 2009. godine razviti novu generaciju informacionog sistema koja će podrazumijevati implementaciju GIS-a i pristup podacima kroz web aplikaciju.

Operativni cilj 1.10 Implementirati strategiju i operativne planove deminerskih kapaciteta Oružanih snaga BiH i civilnih zaštita koji su sastavni dio ovog strateškog plana.

Operativni cilj 1.11 Do kraja 2009 godine, a u cilju omogućavanja odvijanja operativnih aktivnosti Centra za uklanjanje mina u BiH tokom trajanja strateškog plana, izvršiti obnavljanje materijalno tehničkih sredstava (vozila i računarska oprema).

Finansiranje

STRATEŠKI CILJ 2.- Osigurati uslove za stabilno i kontinuirano finansiranje Strateškog plana protivminskog djelovanja.

Operativni cilj 2.1 Kroz pripremu i donošenje godišnjih operativnih planova protivminskog djelovanja, omogućiti stabilno i kontinuirano prikupljanje finansijskih sredstva za protivminske akcije na svim nivoima vlasti.

Operativni cilj 2.2 Osigurati uvjete i podsticati redovno i blagovremeno raspisivanje tendera za poslove deminiranja prije početka deminerske sezone.

Operativni cilj 2.3 Razvijati i podržavati kapacitete za sprovođenje odnosa sa donatorima.

Upozoravanje na opasnost od mina

STRATEŠKI CILJ 3 - Preduzimanjem opsežnih mjera upozoravanja na mine, bitno smanjiti nivo opasnosti od mina po stanovništvo.

Operativni cilj 3.1 Osigurati da se upozoravanje na mine sprovodi kao dio integralnih projekata i drugih aktivnosti protivminskog djelovanja u skladu sa strateškim planom.

Operativni cilj 3.2 Osigurati da se upozoravanje na mine, kao i aktivnosti hitnog i trajnog obilježavanja, sprovedu u svim ugroženim zajednicama i općinama kroz generalno izviđanje, kao i kroz projekte organizacija koje se bave ovom aktivnošću.

Operativni cilj 3.3 Podrška i realizacija podstrategije i operativnih planova upozoravanja na mine, koja je sastavni dio ovog strateškog plana.

Operativni cilj 3.4 Podržavati efikasno angažovanje strukture obrazovnog sistema u cijeloj zemlji u cilju obuhvatanja predškolske i školske djece programom upozoravanja na mine.

Operativni cilj 3.5 Stalno unapređivati i podržavati efikasne aktivnosti svih odgovornih organizacija na provođenju programa upozoravanja na mine kroz sistem planiranja, koordinacije, kontrole kvaliteta i izvještavanja.

Pomoć žrtvama od mina

STRATEŠKI CILJ 4.- Osigurati uvjete za potpuno uključivanje žrtava mina u društvenu zajednicu, kroz razvoj sveobuhvatnog programa pomoći, koji podrazumijeva pružanje medicinskih, socijalnih i ostalih stručnih usluga.

Operativni cilj 4.1 Podrška razvoju održivog sistema medicinske i socijalne pomoći, kao i aktivnosti na integraciji i zapošljavanju žrtava mina, kroz realizaciju projekata vladinih, NVO i drugih organizacija koje se bave ovom oblašću.

Operativni cilj 4.2 Unapređenje horizontalne i vertikalne koordinacije partnera iz vladinih institucija i NVO sektora, sa ciljem unapređenja efikasnosti aktivnosti pomoći žrtvama mina.

Operativni cilj 4.3 Osigurati uvjete za održavanje stabilnog informacionog sistema za žrtve od mina i učiniti ga dostupnim svim partnerima koji djeluju na polju pomoći žrtvama od mina.

Operativni cilj 4.4 Podrška i realizacija podstrategije i operativnih planova pomoći žrtvama mina, koja je sastavni dio ovog strateškog plana.

Operativni cilj 4.5 Usklađivanje i unapređenje zakona i propisa koji reguliraju prava žrtava od mina.

Tehnički razvoj i istraživanje

STRATEŠKI CILJ 5.- Kontinuirano razvijati partnersku saradnju sa svim relevantnim subjektima u cilju osiguranja podrške i uvjeta za razvoj novih tehnologija i efikasnijeg protivminskog djelovanja.

Operativni cilj 5.1 Uspostavljati stručnu saradnju sa odgovarajućim domaćim i stranim institucijama radi unapređivanja protivminskog djelovanja.

Operativni cilj 5.2 Stalno vršiti stručno usavršavanje kadrova u skladu sa razvojem protivminskog djelovanja u Bosni i Hercegovini i novim tehnološkim dostignućima u svijetu.

Operativni cilj 5.3 Podsticati saradnju Centra za uklanjanje mina u BiH, Oružanih snaga BiH i civilnih zaštita, sa drugim organizacijama i državama suočenim sa problemom mina, a u cilju promoviranja znanja i iskustava iz BiH.

Operativni cilj 5.4 Aktivno angažovati domaće i strane eksperte za realizaciju projekata na istraživanju i razvoju protivminskog djelovanja u BiH.

Zastupanje protivminskog djelovanja i komunikacija

STRATEŠKI CILJ 6. Podržavati i stalno unapređivati komunikaciju sa javnošću na temu protivminskog djelovanja i promovirati načela Konvencije.

Operativni cilj 6.1 Bosna i Hercegovina će periodično organizirati međunarodne stručne simpozijume na temu unapređenja tehnika rada i promoviranja protivminskog djelovanja.

Operativni cilj 6.2 Do marta 2009.godine, u skladu sa Strateškim planom protivminskog djelovanja, utvrditi podstrategiju i akcioni plan komunikacije sa javnošću.

Revizija Strategije protivminskog djelovanja u BiH 2009-2019.

STRATEŠKI CILJ 7.- U cilju daljeg unapređenja efikasnosti procesa, periodično vršiti reviziju Strategije protivminskog djelovanja u BiH, sa ažuriranjem opće procjene minske situacije, operativnog, finansijskog i plana resursa, kao i strateških i operativnih ciljeva

Operativni cilj 7.1 Prvu reviziju Strategije uraditi do kraja 2012. godine.

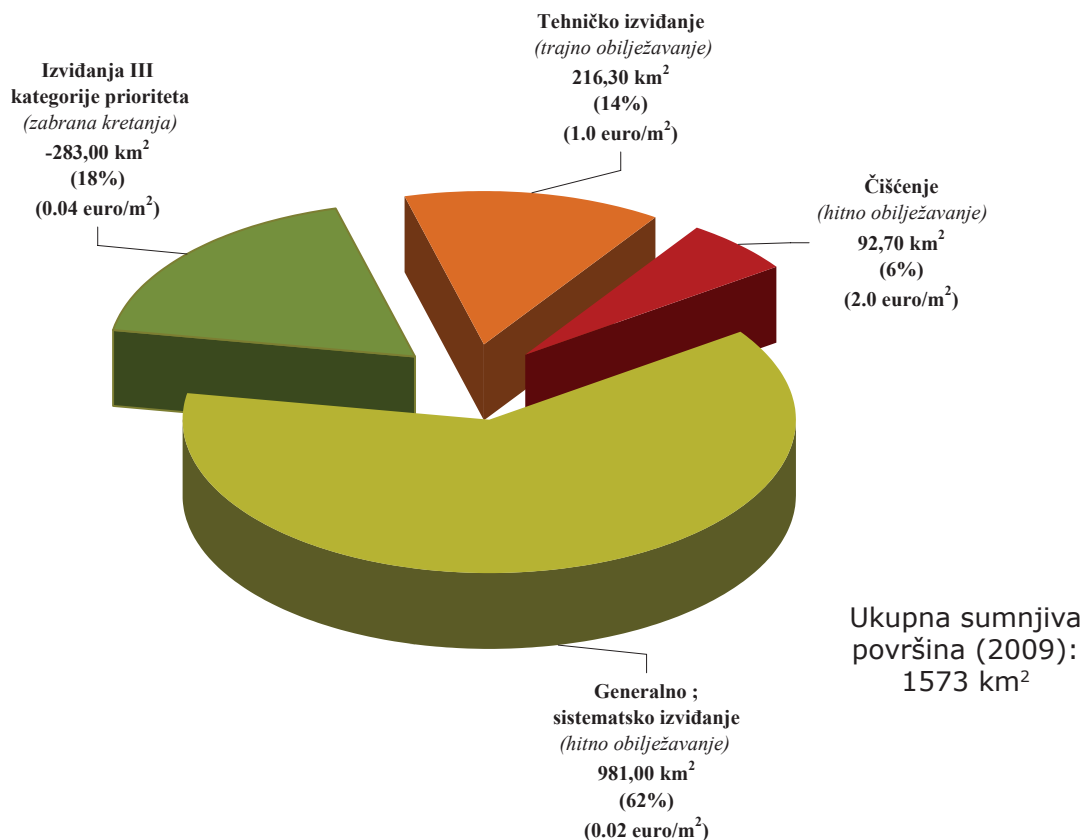
Operativni cilj 7.2 Drugu reviziju Strategije uraditi do kraja 2015. godine.

Operativni cilj 7.3 Treću reviziju Strategije uraditi do kraja 2017. godine.

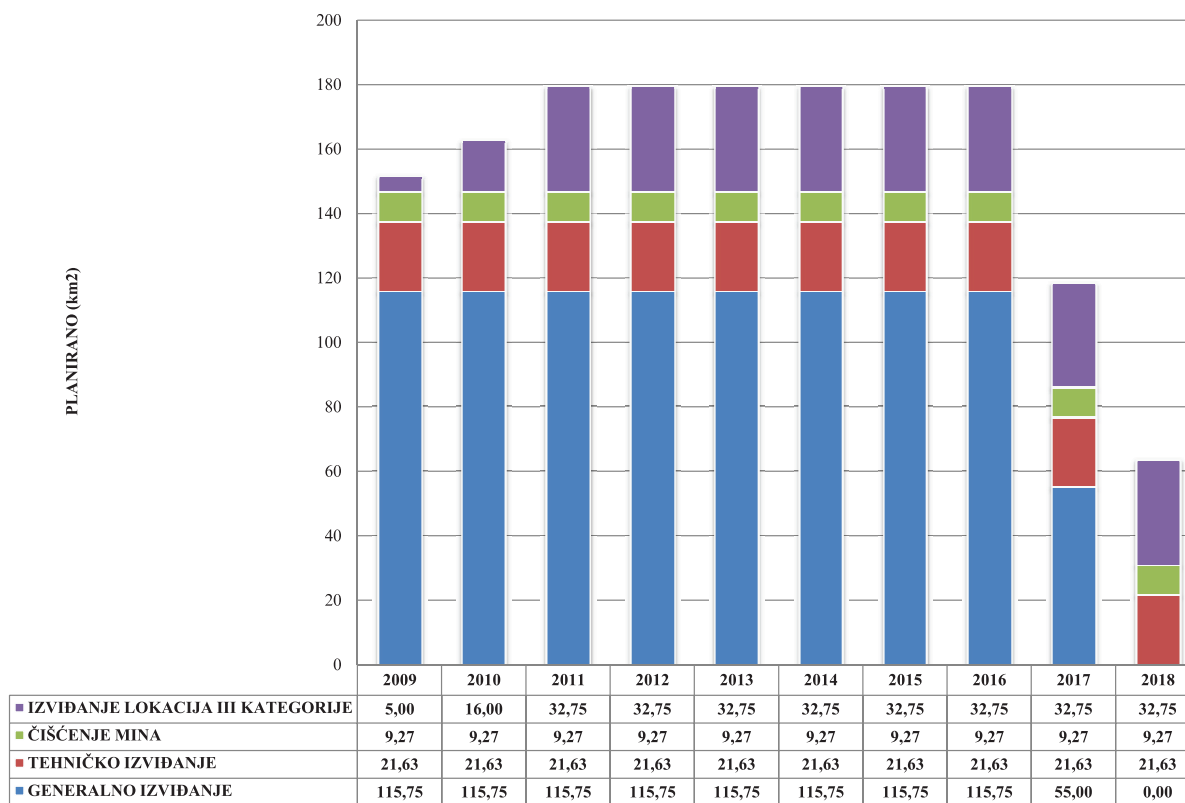
(Izlazna strategija Centra za uklanjanje mina u BiH)

Operativni cilj 7.4 Vanrednu reviziju Strategije uraditi u slučaju da dođe do tehnološkog napretka koji bi značajno doprinio efikasnosti i ekonomičnosti operativnog rada u protivminskom djelovanju.

VRAĆANJE ZEMLJIŠTA NA UPOTREBU TEHNIČKE OPCIJE 2009-2019

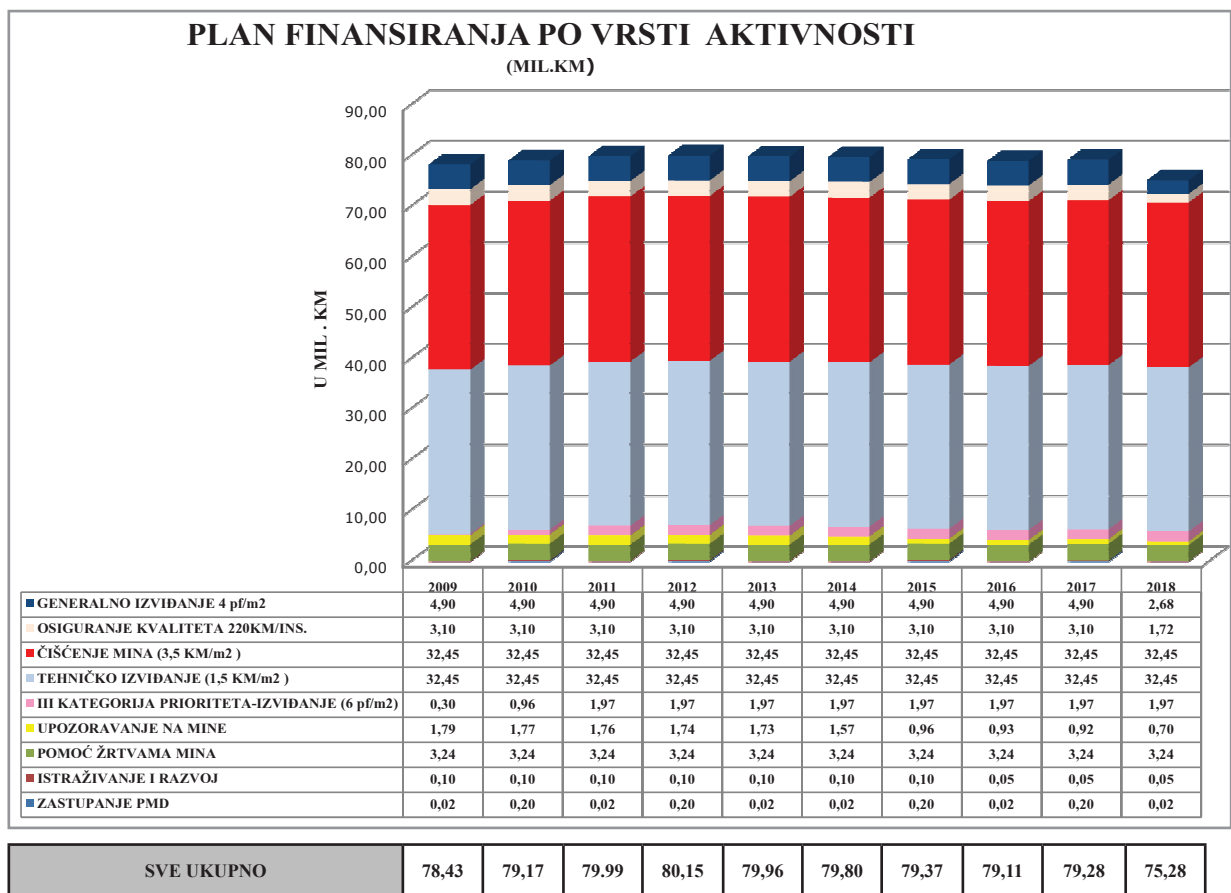

**OPERATIVNI PLAN OTKLANJANJA I REDUKCIJE RIZIKA
2009-2019**

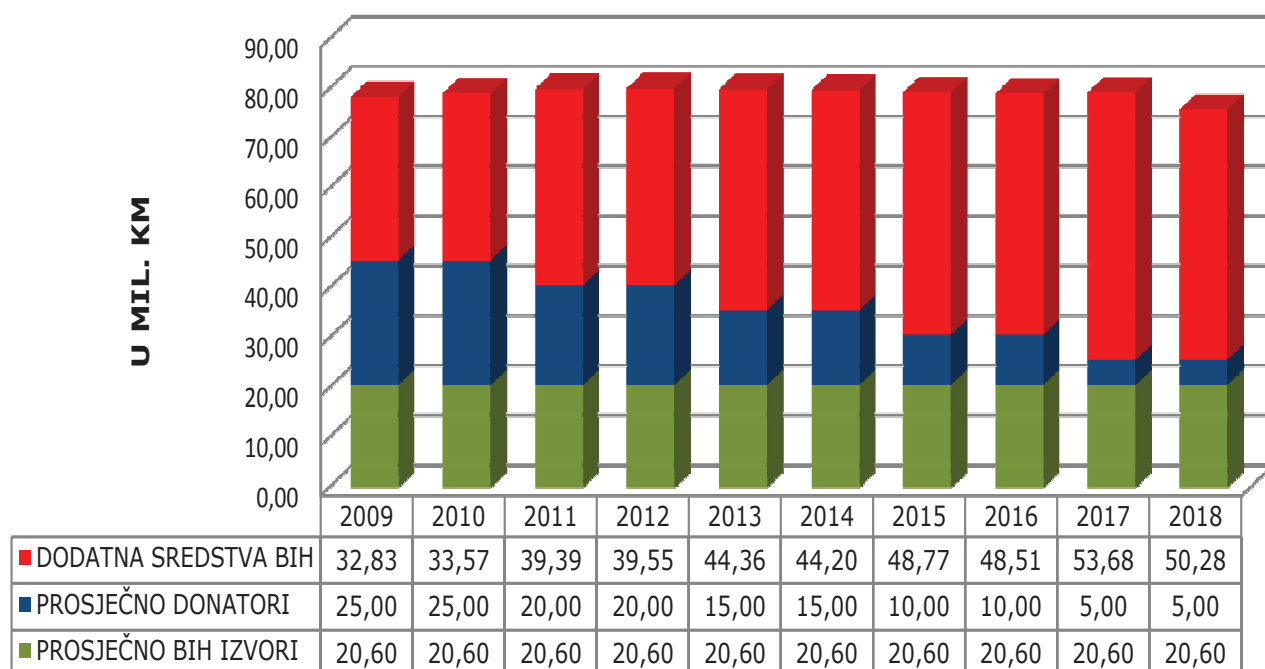

ELIMINACIJA RIZIKA	Period plana (km ²)											
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018		
SUMNJIVA POVRŠINA	195,15	195,15	195,15	195,15	195,15	195,15	195,15	136,95	70	0		
ELIMINACIJA GENERALNIM IZVIDANJEM	115,75	115,75	115,75	115,75	115,75	115,75	115,75	115,75	55	0		
PREOSTALA RIZIČNA POVRŠINA	79,4	79,4	79,4	79,4	79,4	79,4	79,4	21,2	15	0		
I KATEGORIJA PRIORITETA	15,4	12,32	9,24	6,16	4,93	4,93	4,312	4,312	0	0		
II KATEGORIJA PRIORITETA	6,23	9,31	12,39	15,47	16,70	16,70	17,32	17,32	21,63	21,63		
UKUPNO	21,63	21,63	21,63	21,63	21,63	21,63	21,63	21,63	21,63	21,63		
I KATEGORIJA PRIORITETA	9,27	9,27	1,85	1,85	1,58	1,52	1,06	0	0	0		
II KATEGORIJA PRIORITETA	0	0	7,42	7,42	7,69	7,75	8,21	9,27	9,27	9,27		
UKUPNO	9,27	9,27	9,27	9,27	9,27	9,27	9,27	9,27	9,27	9,27		
III KATEGORIJA PRIORITETA-IZVIDANJE												
	5	16	32,75	32,75	32,75	32,75	32,75	32,75	32,75	32,75		
HITNO OBILJEŽAVANJE	20000	18000	16000	14000	12000	10000	8000	4000	2000	0		
TRAJNO OBILJEŽAVANJE	5000	5000	5000	5000	5000	5000	0	0	0	0		
KONTROLA KVALITETA	11000	11000	11000	11000	11000	11000	11000	11000	11000	11000		
BROJ INSPEKCIJA												

PLAN FINANSIRANJA (MIL. KM)											
U MILIONIMA KM		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
CENTAR ZA UKLANJANJE MINA	GENERALNO IZVIDANJE 4 pf/m ²	4,90	4,90	4,90	4,90	4,90	4,90	4,90	4,90	4,90	2,68
	OSIGURANJE KVALITETA 220KM/INS.	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	1,72
	UKUPNO	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	4,40
OPERACIJE HUMANITARNOG DEMINIRANJA	ČIŠĆENJE MINA (3,5KM/m ²)	32,45	32,45	32,45	32,45	32,45	32,45	32,45	32,45	32,45	32,45
	TEHNIČKO IZVIDANJE (1,5 KM/m ²)	32,45	32,45	32,45	32,45	32,45	32,45	32,45	32,45	32,45	32,45
	IZVIDANJE III KATEGORIJE PRIORITETA (6 pf/m ²)	0,30	0,96	1,97	1,97	1,97	1,97	1,97	1,97	1,97	1,97
	UKUPNO	65,20	65,86	66,87	66,87	66,87	66,87	66,87	66,87	66,87	66,87
UPOZORAVANJE NA MINE	TRAJNO OBILJEŽAVANJE	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,00	0,00	0,00	0,00
	HITNO OBILJEŽAVANJE	0,16	0,14	0,13	0,11	0,10	0,10	0,06	0,03	0,02	0,00
	REALIZACIJA PROJEKATA ZA UM AKTIVNOSTI	1,13	1,13	1,13	1,13	1,13	0,97	0,90	0,90	0,90	0,70
	UKUPNO	1,79	1,77	1,76	1,74	1,73	1,57	0,96	0,93	0,92	0,70
POMOĆ ŽRTVAMA MINA		3,24	3,24	3,24	3,24	3,24	3,24	3,24	3,24	3,24	3,24
ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ		0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,05	0,05	0,05
ZASTUPANJE PMD		0,10	0,20	0,02	0,20	0,02	0,02	0,20	0,02	0,20	0,02
UKUPNO		3,44	3,54	3,36	3,54	3,36	3,36	3,54	3,31	3,49	3,31
SVEUKUPNO		78,43	79,17	79,99	80,15	79,96	79,80	79,37	79,11	79,28	75,28

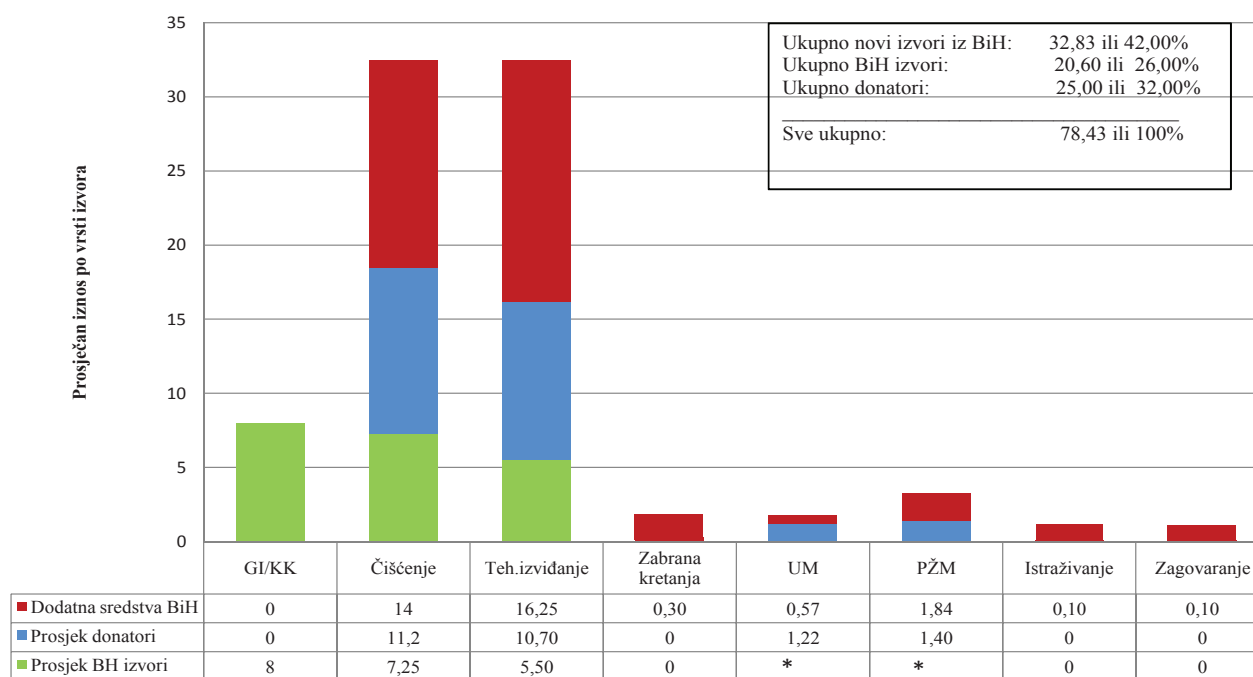

ANEX 1- PROCJENA FINANSIRANJA PO VRSTI IZVORA

Struktura financiranja plana po vrsti izvora

(projekcija za 2009. godinu)

Ukupno novi izvori iz BiH:	32,83 ili 42,00%
Ukupno BiH izvori:	20,60 ili 26,00%
Ukupno donatori:	25,00 ili 32,00%
Sve ukupno:	78,43 ili 100%

Napomena: Prosjek financiranja za izvore iz BiH i donatore, urađen prema podacima iz izvještaja za 2005 i 2006. godinu

Vrsta aktivnosti

* Nisu prikazana sredstva koja se već ulažu iz državnih budžeta za:
- UM, obrazovni sistem
- Pomoć žrtvama od mina, - socijalna i medicinska pomoć

Opis stručnih termina:

1. **Mina** – ubojno eksplozivno sredstvo koje se postavlja na ili ispod površine tla ili neke druge površine, kako bi detonirala usljed prisustva, blizine ili kontakta sa osobom ili vozilom sa ciljem da nanese ljudske žrtve i štetu na materijalno tehničkim sredstvima.
2. **ESZR**-eksplozivna sredstva zaostala iz rata - eksplozivna sredstva ispaljena, lansirana ili namjenski ostavljena ali nisu eksplodirala zbog kvara, greške u izradi ili nekog drugog razloga, te predstavljaju rizik zbog eksplozivnog potencijala koje posjeduju;
3. **Protivminsko djelovanje** - aktivnosti koje za cilj imaju redukciju i uklanjanje rizika i rješavanje problema uticaja mina i drugih eksplozivnih sredstava zaostalih iza rata (humanitarno deminiranje, upozoravanje na mine, pomoć žrtvama mina i zagovaranje protivminskog djelovanja).
4. **Humanitarno deminiranje** - izviđanje, čišćenje mina, obilježavanje, osiguranje kvaliteta i evidencija u cilju uklanjanja opasnosti od mina i eksplozivnih sredstava zaostalih iza rata.
5. **Sumnjiva površina** - područja koja su na osnovu rezultata sistematskog izviđanja u bazi podataka evidentirana kao zone bivših ratnih dejstava
6. **Rizična površina** – identifikacija rizičnih lokacija kao rezultat izvršenog generalnog izviđanja sumnjivih površina sa utvrđenim granicama, nivoima opasnosti i nivoima prioriteta.
7. **I kategorija prioriteta deminiranja** – područja sa prepoznatljivim motivima za kretanje lokalnog stanovništva i povremenih korisnika i lokaliteti od strateškog značaja za razvoj.
8. **II kategorija prioriteta deminiranja** - lokaliteti koji su u povremenoj upotrebi ili su u kontakt zoni sa lokacijama iz prve kategorije prioriteta.
9. **III kategorija prioriteta deminiranja** - sumnjive površine bez poznate minske opasnosti, najnižeg mogućeg nivoa rizika i uticaja, ali sa eventualno mogućim ostacima ratnih sukoba obzirom da se nalaze na bivšim linijama razdvajanja. To su ruralna područja koja nemaju tradicionalne ili druge prepoznatljive motive koji mogu navoditi lokalno stanovništvo i povremene korisnike na pristup ili kretanje, te ne sadrže resurse od strateškog značaja.
10. **Sistematsko izviđanje** - analitičko istraživački postupak koji ima za cilj mapiranje i procjenu nivoa opasnosti i prioriteta sumnjive površine koja je bila zahvaćena borbenim dejstvima tokom ratnog perioda.
11. **LIS** - Istraživanje uticaja od mina u Bosni i Hercegovini je nezavisna studija o uticaju mina na lokalnu zajednicu (sprovedena u periodu 2002-2003. od strane Survey Action Center, James Madison i Cranfield University, Handicap international i BHMIC uz podršku SAD i Kanade putem ITF-a).
12. **Generalno izviđanje** - skup aktivnosti koje za cilj imaju prikupljane podataka na terenu , utvrđivanje granica rizične površine i pripremanje elemenata za izradu projekata PMD na određenom lokalitetu sumnjive površine, bez ulaska u rizično područje.
13. **Hitno obilježavanje** - preventivna mjera upozorenja na opasnost od mina, koja se provodi kroz aktivnost obilježavanja mjesta koja predstavljaju opasnost ili granicu rizičnog područja uz upotrebu materijala sa ograničenim rokom trajanja (cca 1 godina).
14. **Trajno obilježavanje** - preventivna mjera upozorenja na opasnost od mina koja se provodi kroz aktivnost obilježavanja granica opasnog područja, uz upotrebu otpornijih materijala trajnosti (cca 5 godina).
15. **Tehničko izviđanje** - aktivnosti kojim se metodama operativnog tretiranja tla vrši pretraga određene površine u cilju identifikacije i obilježavanja granica minirane površine i određivanja parametara za planiranje naredne operacije humanitarnog deminiranja
16. **Čišćenje mina** - fizičko uklanjanje mine i neeksplozivnih ubojitih sredstava sa rizične površine i njihovo uništavanje.
17. **Pomoć žrtvama od mina** - protivminsko djelovanje koje sadrži medicinsku, socijalnu i ekonomsku komponentu s ciljem reintegracije žrtava od mina u društvo.
18. **Upozoravanje na mine** - protivminsko djelovanje sa osnovnim ciljem da kroz edukaciju, informisanje putem medija ili direktnim kontaktom sa rizičnim ciljnim grupama podigne svijest o opasnosti od mina, smanji mogućnost novih nesreća i ukaže na dugoročnost opasnosti.
19. **Lokacije pod zabranom kretanja** - privremeno uspostavljanje sistema mjera sa ciljem odvratanja od namjere ulaska u sumnjivo područje III kategorije prioriteta na kojima će se kroz izviđanje izvršiti eliminacija rizika do 2019.
20. **GIS** - geografsko informacijski sistem

